

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT 629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04 UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
ZESPÓŁ REALIZACJI 00 - 503 W A R S Z A W A
BADAŃ 621 - 07 - 57, 628 - 90 - 17 TELEFAX 629 - 40 - 89
INTERNET: <http://www.cbos.pl> E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/86/86/97

- **NASTROJE SPOŁECZNE W CZERWCU**
- **STOSUNEK DO RZĄDU**

KOMUNIKAT Z BADAŃ

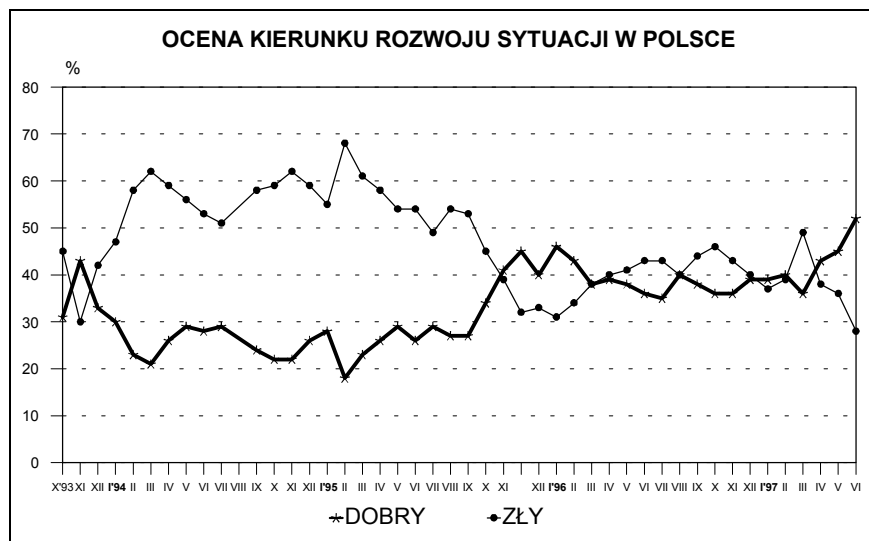
WARSZAWA, CZERWIEC '97

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

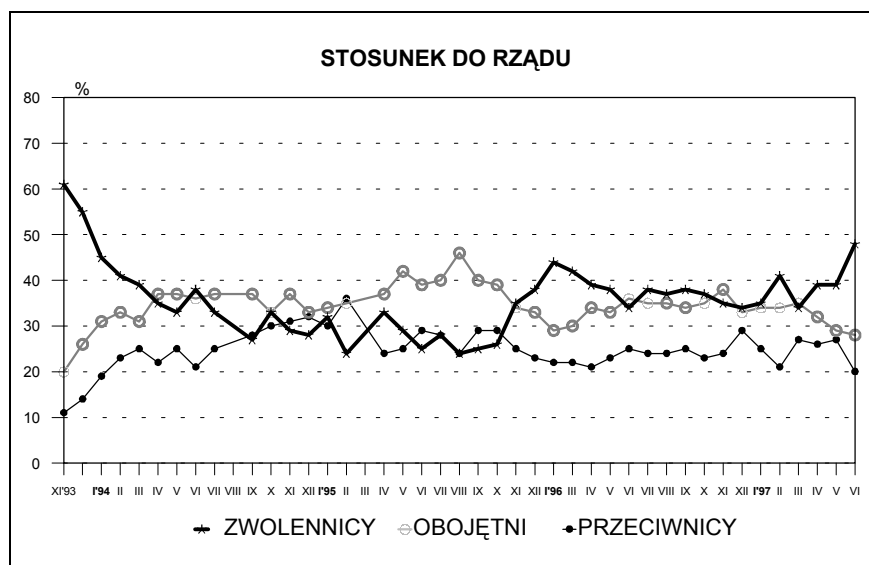
◆ NASTROJE SPOŁECZNE W CZERWCU

◆ STOSUNEK DO RZĄDU

- W połowie czerwca, po zakończeniu wizyty Jana Pawła II, nastąpiła wyraźna poprawa nastrojów społecznych. Wyraża się ona zarówno lepszymi niż w maju ocenami obecnej sytuacji w kraju, jak i wzrostem optymistycznych prognoz na najbliższą przyszłość.

- Wraz z ogólną poprawą nastrojów wzrosła także - osiągając dawno nie notowane wskaźniki - społeczna akceptacja działalności rządu i osoby premiera Włodzimierza Cimoszewicza.

Już od dwóch miesięcy wyniki naszych sondaży wskazywały na powolną, lecz systematyczną poprawę nastrojów społecznych, jednak w czerwcu¹ przybrała ona bardziej zdecydowany charakter. Wpłynął na to niewątpliwie fakt, że badanie było realizowane tuż po zakończeniu wizyty Jana Pawła II w naszym kraju. Znaczenie papieskiej pielgrzymki nie wymaga komentarza, w jej ocenie na ogół panowała zgoda.

Wpływ na poprawę nastrojów miało zapewne i to, że w okresie dzielącym dwa ostatnie nasze sondaże odbyło się referendum konstytucyjne, które zakończyło nie tylko ostrą walkę polityczną, toczącą się wokół tej sprawy, ale także ciągnący się od lat stan pewnego prowizorium państwowego. Wiadomo zaś, że wszystko, co składa się na niepewność i brak stabilizacji w życiu publicznym, ma niekorzystny wpływ na stan nastrojów społecznych.

OCENY

W czerwcu ponad połowa badanych pozytywnie oceniła ogólny kierunek rozwoju sytuacji w kraju. Tak dobrego rezultatu nie notowaliśmy od wiosny '90. Natomiast w ciągu ostatniego miesiąca liczba ankietowanych zadowolonych z rozwoju sytuacji w Polsce wzrosła o 7 punktów procentowych, przy 8-punktowym spadku odsetka ocen negatywnych. W efekcie obecnie optymiści niemal dwukrotnie przeważają nad pesymistami.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (85) przeprowadzono w dniach 13-17 czerwca '97 na 1110-osobowej reprezentatywnej próbie losowej dorosłej ludności Polski.

Tabela 1

w procentach

Czy, ogólnie rzecz biorąc, sytuacja w naszym kraju idzie w dobrym czy też w złym kierunku?	Wskazania respondentów według terminów badań												
	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI
	'96							'97					
W dobrym	36	35	40	38	36	36	39	39	40	36	43	45	52
W złym	43	43	40	44	46	43	40	37	39	49	38	36	28
Trudno powiedzieć	21	22	19	18	18	21	21	24	21	15	19	19	20

Dobra sytuacja materialna i - ogólnie biorąc - wyższa pozycja społeczna sprzyjają optymistycznemu spojrzeniu na rozwój spraw kraju. Do największych optymistów należą przedstawiciele kadry kierowniczej i inteligencji (73%), a także osoby o najwyższych dochodach (72%).

Oceny w tej dziedzinie zależą także od poziomu wykształcenia oraz stopnia zadowolenia z własnej sytuacji materialnej. Im wyższy poziom wykształcenia i lepsza ocena kondycji materialnej, tym bardziej optymistyczne postrzeganie kierunku rozwoju sytuacji kraju. Stopniem optymizmu wyraźnie różnią się także mieszkańcy wsi i miast. Na wsi przewaga ocen pozytywnych nad negatywnymi wyraża się zaledwie paroma punktami procentowymi, natomiast w miastach - zależnie od wielkości - jest ona dwu-, a nawet trzykrotna. Warto jeszcze dodać, że wśród mężczyzn jest więcej optymistów niż wśród kobiet.

Należy podkreślić, że są dwie grupy społeczne, w których pesymizm nadal przeważa nad optymizmem. Są to robotnicy niewykwalifikowani i rolnicy.

Optymizm - pesymizm w ocenie rozwoju sytuacji w naszym kraju różnicuje się również w zależności od poglądów politycznych. Nastąpiła tutaj jednak pewna interesująca zmiana w stosunku do poprzedniego miesiąca. Wśród osób o poglądach lewicowych przewaga optymistów nad pesymistami wzrosła w stosunku do maja z dwukrotnej na trzykrotną. Natomiast wśród badanych o orientacji prawicowej, w maju deklarujących opinie mniej więcej równo podzielone, obecnie także przeważają optymiści, jest to jednak przewaga stosunkowo niewielka.

Już w poprzednim miesiącu okazało się, że te różnice nie w pełni przekładają się na sympatie wobec ugrupowań, określających się jako lewicowe bądź prawicowe. Jak natomiast jest obecnie?

Tabela 2

w procentach

Elektoraty	Ocena kierunku rozwoju sytuacji w kraju					
	dobra		zła		Trudno powiedzieć	
	V '97	VI '97	V '97	VI '97	V '97	VI '97
Akcja Wyborcza „Solidarność”	37	49	57	35	11	16
Krajowa Partia Emerytów i Rencistów	54	47	30	30	16	22
Polskie Stronnictwo Ludowe	23	40	52	34	25	26
Ruch Odbudowy Polski	44	43	40	37	16	21
Sojusz Lewicy Demokratycznej	70	77	18	12	12	12
Unia Pracy	57	60	31	32	12	9
Unia Wolności	82	71	12	19	6	10
Niezdecydowani	36	46	34	25	30	29

Okazuje się, że w stosunku do maja wzrosła liczba optymistów przede wszystkim wśród zwolenników PSL i AWS, a w nieco mniejszym stopniu - wśród sympatyków SLD oraz w grupie osób niezdecydowanych, którą partię poprzeć. Zmniejszyła się natomiast dość znacznie wśród potencjalnych wyborców Unii Wolności oraz Krajowej Partii Emerytów i Rencistów. W pozostałych znaczących elektoratach bądź wzrosła nieznacznie (UP), bądź też praktycznie pozostała bez zmian (ROP).

Od maja wyraźnie wzrosła także liczba pozytywnych ocen sytuacji politycznej w kraju. Jest to już drugi z kolei miesiąc wzrostu tego wskaźnika po paromiesięcznej stagnacji.

Tabela 3

w procentach

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację polityczną w Polsce? Czy jest ona:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI
	'96							'97					
- dobra	11	15	15	13	12	12	13	15	12	11	12	15	20
- ani dobra, ani zła	43	42	45	41	46	41	43	40	44	41	43	44	42
- zła	33	31	26	34	30	31	33	32	31	36	32	30	22
Trudno powiedzieć	13	12	13	12	12	15	11	13	13	12	13	11	16

Jednak mimo poprawy ocen sytuacji politycznej w kraju, nie ma oznak, by polityka zajmowała ważne miejsce w życiu codziennym ludzi. Ponad połowa badanych deklaruje, że w ciągu minionego miesiąca nie rozmawiała ani razu na tematy polityczne. Co więcej, częstość tych rozmów nie odbiega od poziomu zanotowanego w maju, na tydzień przed referendum konstytucyjnym. Potwierdza to przypuszczenie, że kampania wokół konstytucji w stosunkowo niewielkim stopniu absorbowwała uwagę znacznych kręgów naszego społeczeństwa.

Tabela 4

w procentach

Czy w ciągu ostatniego miesiąca zdarzyło się Panu(i) uczestniczyć w rozmowie na tematy polityczne?	Wskazania respondentów według terminów badań			
	I '96	IV '97	V '97	VI '97
Tak, wiele razy	35	18	20	18
Tak, raz lub co najwyżej kilka razy	28	28	23	24
W ogóle nie rozmawiałe(a)m na tematy polityczne	38	54	57	58

Oceny sytuacji politycznej kraju są w niewielkim tylko stopniu zróżnicowane w zależności od cech położenia społecznego badanych. W zasadzie tylko respondenci o poglądach lewicowych, nie uczestniczący w praktykach religijnych i zadowoleni ze swojej sytuacji materialnej wyróżniają się większą niż w innych grupach liczbą ocen pozytywnych.

Jeśli natomiast chodzi o oceny sytuacji gospodarczej, to poprawiły się one w bardzo niewielkim stopniu. Jest to jednak drugi z kolei miesiąc systematycznej poprawy ocen tej dziedziny życia, co w efekcie daje i tak najwyższy ich poziom od blisko półtora roku.

Tabela 5

w procentach

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację gospodarczą w Polsce? Czy jest ona:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI
	'96						'97						
- dobra	13	16	19	17	16	17	20	18	19	17	17	20	23
- ani dobra, ani zła	40	41	41	39	38	41	42	39	42	38	40	40	40
- zła	40	36	33	39	40	32	31	35	32	39	37	32	29
Trudno powiedzieć	7	7	7	6	6	10	7	9	7	6	7	8	8

Sytuację gospodarczą zdecydowanie lepiej niż inni oceniają przedstawiciele kadry kierowniczej i inteligencji, badani ze średnim i wyższym wykształceniem oraz najlepiej sytuowani. Natomiast wyjątkowo krytyczni okazują się pod tym względem rolnicy - niemal dwie trzecie spośród nich negatywnie ocenia obecną sytuację gospodarczą w Polsce.

Sympatie polityczne badanych w niewielkim stopniu różnicują opinie w tej kwestii, niemniej osoby o poglądach lewicowych częściej niż pozostali ankietowani wypowiadają się pozytywnie. W przełożeniu na sympatie partyjne wygląda to następująco:

Tabela 6

w procentach

Elektoraty (N=691)	Ocena sytuacji gospodarczej			
	dobra	ani dobra, ani zła	zła	Trudno powiedzieć
AWS	19	46	31	4
KPEiR	21	48	27	4
PSL	15	31	52	2
ROP	17	32	48	3
SLD	37	43	15	5
UP	37	41	18	4
UW	34	41	21	4
Niezdecydowani	17	31	41	11

V Cramera= 0,198

Okazuje się, że sytuację gospodarczą stosunkowo najlepiej oceniają zwolennicy SLD, UP i UW, najgorzej zaś - potencjalni wyborcy PSL i ROP; bardzo krytyczni są także niezdecydowani. Zróżnicowania te nie pokrywają się więc z podziałem na zwolenników partii uczestniczących w rządzie i sympatyków opozycji.

W stosunkowo najmniejszym stopniu poprawiły się oceny sytuacji w zakładach pracy badanych. W tym przypadku poprawa wyraża się przede wszystkim 6-punktowym spadkiem odsetka ocen negatywnych.

Tabela 7

w procentach

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację w Pana(i) zakładzie pracy? Czy jest ona:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI
	'96							'97					
N=	572	543	545	577	613	577	585	551	580	613	641	616	559
- dobra	38	37	36	35	36	35	38	37	43	37	38	37	39
- ani dobra, ani zła	27	32	26	32	28	23	30	31	27	28	29	28	31
- zła	32	27	36	30	34	39	30	29	29	33	32	33	27
Trudno powiedzieć	3	4	2	3	2	3	2	3	1	2	2	2	3

Z kolei oceny ogólnych warunków życia badanych i ich rodzin są w zasadzie stabilne. Trzeba jednak zaznaczyć, że - w stosunku do lat ubiegłych - jest to stabilizacja na względnie wysokim poziomie.

Tabela 8

w procentach

Czy obecnie Panu(i) i Pana(i) rodzinie żyje się:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI
	'96						'97						
– dobrze	24	22	24	22	22	22	23	23	26	26	30	28	27
– ani dobrze, ani źle	53	55	54	57	57	56	56	52	53	53	52	53	55
– źle	23	22	21	21	21	22	20	24	21	20	18	19	17
Trudno powiedzieć	0	1	1	0	0	0	1	1	0	1	0	0	1

Od lat większość badanych wyraża przekonanie, że im i ich rodzinom żyje się „ani dobrze, ani źle”. Nawet w najwyższej grupie dochodów *per capita* takich ocen własnej sytuacji jest nieco więcej od ocen pozytywnych. Niemniej można wyodrębnić wśród ankietowanych takie grupy czy kategorie, w których dominują stwierdzenia, że żyje się im dobrze. Są to członkowie kadry kierowniczej i inteligencji, osoby z wyższym wykształceniem oraz uczniowie i studenci.

Jeśli natomiast chodzi o ocenę warunków materialnych gospodarstw domowych, to w stosunku do danych z maja br. obserwujemy nieznaczne pogorszenie, które pozostaje jednak na pograniczu istotności statystycznej.

Tabela 9

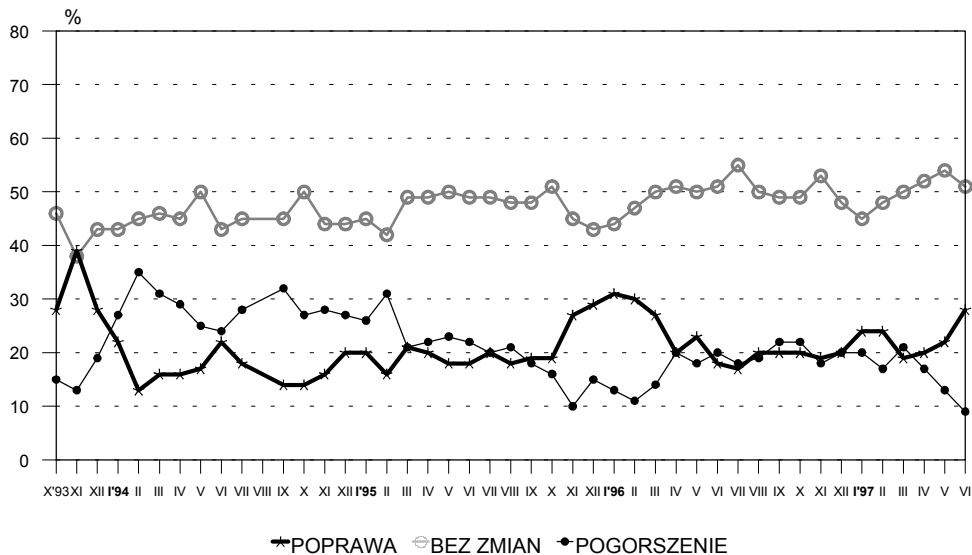
w procentach

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecne warunki materialne swojego gospodarstwa domowego? Czy są one:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI
	'96						'97						
– dobre	20	18	20	21	19	20	28	23	24	24	28	27	24
– ani dobre, ani źle	45	45	48	45	47	47	47	47	50	49	45	47	50
– złe	35	37	32	34	34	33	25	30	27	27	27	26	25

PROGNOZY

Wyraźnie poprawiły się także prognozy na najbliższą przyszłość. Podobnie jak w przypadku ocen sytuacji bieżącej, pewna tendencja do wzrostu optymizmu rysowała się już wcześniej, niemniej obecnie mamy do czynienia już z wyraźnym (6-punktowym) zwiększeniem się liczby optymistów i 4-punktowym zmniejszeniem liczby pesymistów. W tej ostatniej kategorii zanotowaliśmy również swoisty rekord - po raz pierwszy od kilku lat liczba pesymistów nie przekracza 10% ogółu badanych.

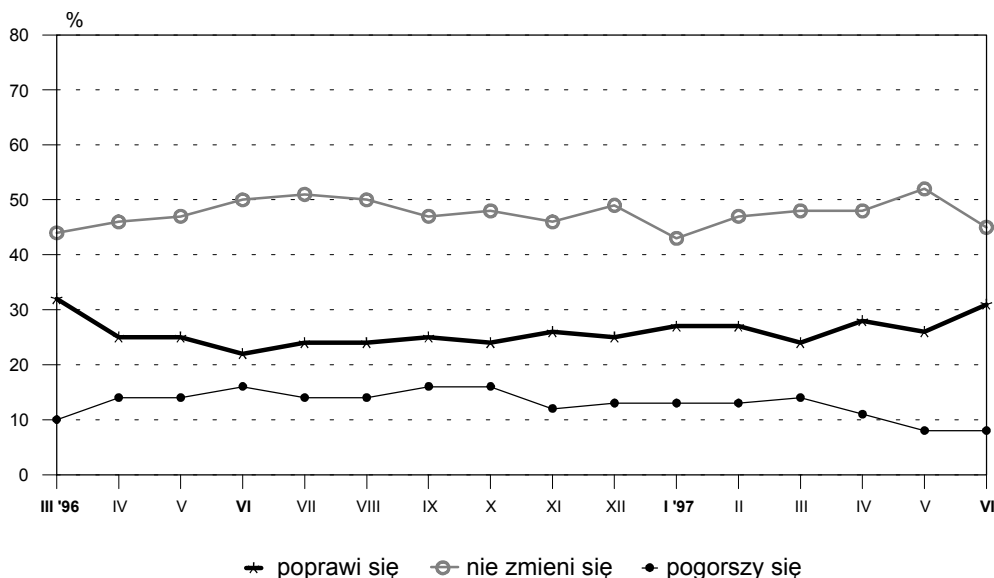
RYS. 1. PROGNOZA ROZWOJU SYTUACJI W POLSCE

Interesujące, że poglądy badanych na temat przyszłości są znacznie mniej zróżnicowane niż oceny obecnej sytuacji. W zasadzie jedynym czynnikiem wyraźnie różnicującym opinie o kierunku zmian sytuacji ogólnej kraju w ciągu najbliższego roku jest położenie materialne - zarówno w wymiarze obiektywnym (dochody rodziny *per capita*), jak i subiektywnym (ocena własnych warunków materialnych). Inne zróżnicowania są znacznie mniej wyraźne.

W prognozach szczegółowych największy przyrost optymizmu dotyczy sytuacji gospodarczej kraju. Niemal co trzeci badany przewiduje w ciągu najbliższego roku jej poprawę i jest to poziom nie notowany od marca '96.

RYS. 2. CZY, PANA(I) ZDANIEM, W CIĄGU NAJBLIŻSZEGO ROKU SYTUACJA GOSPODARCZA W POLSCE:

W nieco mniejszym stopniu (na pograniczu istotności statystycznej) wzrósł optymizm badanych w przewidywaniu rozwoju sytuacji politycznej w ciągu najbliższych dwunastu miesięcy. Warto jednak zwrócić uwagę, że zwiększyła się także liczba osób, powstrzymujących się z wyrażaniem opinii w tej kwestii. Może się to wiązać z faktem, że część badanych odczuwa niepewność nie wiedząc, czy wynik wyborów parlamentarnych i wykreowany w ich rezultacie układ polityczny będzie po ich myśli czy też nie.

Tabela 10

w procentach

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja polityczna w Polsce:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI
	'96							'97					
– poprawi się	16	17	18	18	16	19	18	21	20	20	23	20	23
– nie zmieni się	54	55	52	53	52	48	49	45	48	48	47	51	47
– pogorszy się	13	12	12	12	16	13	16	13	14	13	12	11	8
Trudno powiedzieć	17	16	17	16	16	20	16	21	18	19	19	18	22

Nie zmieniły się natomiast przewidywania dotyczące sytuacji w zakładach pracy, jak również warunków życia respondentów i ich rodzin.

Tabela 11 w procentach

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja w Pana(i) zakładzie pracy:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI
	'96						'97						
	N=	573	546	542	579	616	575	585	557	579	615	644	616
- poprawi się	25	24	22	24	22	24	22	28	30	24	27	23	23
- pozostanie bez zmian	50	49	49	49	52	44	51	44	43	49	50	52	48
- pogorszy się	15	18	19	16	17	19	15	12	17	17	16	17	15
Trudno powiedzieć	10	9	10	11	9	13	11	16	11	10	7	9	13

Tabela 12 w procentach

Jak Pan(i) sądzi, czy za rok Panu(i) i Pana(i) rodzinnie będzie się żyło:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI
	'96						'97						
	N=	18	17	20	18	18	19	20	26	23	21	22	22
- lepiej	18	17	20	18	18	19	20	26	23	21	22	22	22
- tak samo	49	51	48	50	49	51	52	40	48	50	51	51	48
- gorzej	18	17	18	20	18	17	17	15	16	16	15	15	14
Trudno powiedzieć	15	15	14	13	15	13	11	19	13	13	13	12	15

Największa grupa badanych nie spodziewa się zmian w warunkach życia swoich i rodziny. Przewidywania ich poprawy są tym częstsze, im ankietowani są młodszy. Trzeba jednak zwrócić uwagę, iż wśród respondentów niezadowolonych ze swojej obecnej sytuacji materialnej co czwarty przewiduje w bieżącym roku dalsze jej pogorszenie, a tylko co szósty - poprawę.

Interesujące wydają się dość wyraźne różnice pod tym względem między zwolennikami poszczególnych partii.

Tabela 13 w procentach

Elektoraty (N=691)	Prognoza warunków życia respondentów i ich rodzin			
	poprawa	bez zmian	pogorszenie	Trudno powiedzieć
AWS	25	46	17	12
KPEiR	15	36	31	17
PSL	21	50	8	21
ROP	33	22	6	39
SLD	31	54	8	7
UP	37	47	13	3
UW	29	53	10	8
Niezdecydowani	14	50	13	23

V Cramera=0,202

Niemal co trzeci zwolennik Krajowej Partii Emerytów i Rencistów obawia się pogorszenia w najbliższym czasie swoich warunków życia. Równocześnie jednak wśród ogółu badanych emerytów oraz rencistów odsetki mających takie obawy są znacznie mniejsze - wyraża je mniej więcej co siódmy².

Wynika stąd, że potencjalni wyborcy KPEiR rekrutują się przede wszystkim spośród tych osób, które obawiają się pogorszenia swoich warunków życia.

W czerwcu nastąpiła zdecydowana poprawa nastrojów społecznych, która dotyczy zarówno ocen obecnej sytuacji, jak i wzrostu optymizmu co do przyszłości. Wyraża się ona przede wszystkim w ocenach ogólnego kierunku rozwoju sytuacji w kraju oraz sytuacji politycznej, w mniejszym stopniu odnosi się do gospodarki czy też sytuacji w zakładach pracy, w ogóle zaś nie znajduje odzwierciedlenia w ocenach warunków życia respondentów i ich rodzin. Nie można więc powiedzieć, iż stosunkowo duża poprawa nastrojów jest związana z materialną sferą życia. Przyczyn należy raczej doszukiwać się w atmosferze, jaka wytworzyła się w czasie papieskiej pielgrzymki do Polski, zakończonej na kilka dni przed naszym badaniem.

² Patrz tabela 6 aneksu.

STOSUNEK DO RZĄDU

Jednocześnie z poprawą nastrojów wyraźnie lepsze notowania w opinii społecznej uzyskała także działalność obecnej Rady Ministrów. Liczba osób określających się jako zwolennicy rządu zbliżyła się do połowy ogółu badanych (tak dobrego wskaźnika nie notowaliśmy od stycznia '94) i obecnie ponad dwukrotnie przekracza liczbę jego przeciwników.

Nadal jednak dość znacząca grupa, równa jednej trzeciej badanych, deklaruje obojętność lub powstrzymuje się od zajęcia zdecydowanego stanowiska w tej sprawie.

Tabela 14

w procentach

Jak określił(a)by Pan(i) swój stosunek do obecnego rządu? Czy jest Pan(i) jego:	Wskazania respondentów według terminów badań													
	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI
	'96								'97					
- zwolennikiem	38	34	38	37	38	37	35	34	35	41	34	39	39	48
- przeciwnikiem	23	25	24	24	24	23	24	29	25	21	27	26	27	20
- czy też Pana(i) stosunek do obecnego rządu jest obojętny	33	36	35	35	34	35	38	33	34	34	35	32	29	28
Trudno powiedzieć	6	6	3	4	3	5	3	4	5	4	5	2	5	4

Stosunek do rządu najbardziej różnicują poglądy polityczne, częstość praktyk religijnych oraz sytuacja materialna badanych, a także ich przynależność społeczna.

Jest oczywiste, że osoby o poglądach lewicowych w zdecydowanej większości deklarują poparcie dla rządu. Wypada jednak zauważyć, że w porównaniu z majem w tej grupie badanych nastąpiło tylko stosunkowo niewielkie przesunięcie z postawy obojętnej do akceptującej. Natomiast wśród osób o poglądach prawicowych dość wyraźnie w tym czasie wzrosła grupa zwolenników rządu i zmalała grupa jego przeciwników.

Co do częstości praktyk religijnych, to im są one rzadsze, tym silniejsza akceptacja rządu. Warto jednak zwrócić uwagę, iż w porównaniu z majem akceptacja ta najbardziej wzrosła wśród osób najczęściej praktykujących, bardzo nieznacznie zaś (na pograniczu istotności statystycznej) wśród tych, którzy - według własnych deklaracji - ograniczają się do rzetelnego wypełniania obowiązku cotygodniowych praktyk religijnych.

Sytuacja materialna wiąże się ze stosunkiem do rządu według prostej reguły - im jest ona lepsza (zarówno w wymiarze obiektywnym, jak i subiektywnym), tym stosunek ten jest bardziej pozytywny.

Dość interesująco przedstawiają się zmiany poparcia dla rządu w różnych grupach społeczno-zawodowych. Największy przyrost zwolenników notujemy wśród gospodyń domowych, rencistów oraz inteligencji i kadry kierowniczej. Wśród prywatnych przedsiębiorców i robotników niewykwalifikowanych praktycznie nic się nie zmieniło, natomiast wśród rolników nastąpiło znaczne przesunięcie z grupy przeciwników do obojętnych.

Jak natomiast wygląda to w elektoratach poszczególnych partii i ugrupowań?

Tabela 15

w procentach

Elektoraty (N=691)	Stosunek do rządu								
	zwolennicy			przeciwnicy			obojętni ³		
	IV '97	V '97	VI '97	IV '97	V '97	VI '97	IV '97	V '97	VI '97
AWS	15	13	23	61	64	54	24	24	22
KPEiR	53	40	49	8	19	11	39	42	40
PSL	65	60	75	8	12	6	27	27	19
ROP	29	23	15	55	56	51	17	20	34
SLD	86	86	91	3	2	1	11	12	7
UP	51	52	62	18	17	21	31	31	21
UW	33	39	38	50	44	41	18	17	21
Niezdecydowani	35	31	40	21	22	16	44	46	44

³ Wraz z odpowiedziami „trudno powiedzieć”.

Największym i rosnącym poparciem cieszy się rząd w elektoratach partii koalicyjnych, choć nadal utrzymuje się pewna różnica między stosunkiem do niego zwolenników SLD a PSL. Jednak w porównaniu z majem właśnie wśród wyborców PSL nastąpił największy wzrost akceptacji rządu. Dużym poparciem cieszy się obecny gabinet rządowy także w elektoracie Unii Pracy, w którym w ostatnim miesiącu znacznie przybyło jego zwolenników, podobnie jak wśród sympatyków KPEiR oraz AWS.

Stosunek zwolenników Unii Wolności do rządzącej koalicji jest w ostatnich miesiącach dość stabilny. Natomiast systematyczny spadek poparcia daje się zauważyć wśród zwolenników ROP, przy czym - rzecz ciekawa - wyraża się on przechodzeniem do grona obojętnych, a nie do przeciwników.

Wzrost poparcia dla rządu wiąże się z pozytywną oceną jego pracy. Obecnie wyniki działalności gabinetu Włodzimierza Cimoszewicza od momentu jego powstania pozytywnie ocenia ponad połowa badanych. Jest to najlepsza ocena, jaką zyskał dotychczas ten gabinet.

Tabela 16

w procentach

Jak by Pan(i) ocenił(a) wyniki działalności rządu premiera Włodzimierza Cimoszewicza od czasu objęcia przezeń władzy?	Wskazania respondentów według terminów badań												
	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI
	'96						'97						
Dobrze	40	45	46	46	45	45	44	47	49	44	47	47	54
Źle	26	31	26	28	31	30	30	28	26	30	32	34	26
Trudno powiedzieć	34	24	29	26	24	25	26	26	25	26	21	19	20

Wyniki dotychczasowej działalności rządu Włodzimierza Cimoszewicza najlepiej oceniają renciści, przedstawiciele kadry kierowniczej i inteligencji oraz prywatni przedsiębiorcy. Ocena ta jest tym lepsza, im lepsza sytuacja materialna badanych, zarówno w aspekcie obiektywnym, jak i subiektywnym. Jeśli natomiast chodzi o poglądy polityczne, to najlepiej oceniają rząd osoby o orientacji lewicowej. W porównaniu z majem zaszły ciekawe zmiany w ocenach badanych deklarujących poglądy prawicowe. Wprawdzie nadal przeważa wśród nich krytycyzm, ale liczba ocen negatywnych znacznie spadła (z 61% do 48%), wzrosły natomiast odsetki zarówno ocen pozytywnych, jak i odpowiedzi „trudno powiedzieć”. Natomiast ocena wyników działalności rządu dokonana przez osoby określające się jako „centrowcy” w zasadzie pozostała bez zmian.

Wraz z pozytywną oceną działalności obecnego gabinetu wzrósł także optymizm co do prowadzonej przez rząd polityki gospodarczej, wyrażający się w przekonaniu, że stwarza ona szansę poprawy sytuacji ekonomicznej kraju.

Tabela 17

w procentach

Czy, Pana(i) zdaniem, polityka obecnego rządu stwarza szansę poprawy sytuacji gospodarczej?	Wskazania respondentów według terminów badań													
	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI
	'96								'97					
Tak	43	38	44	42	40	39	38	37	41	46	37	43	43	50
Nie	34	40	39	39	42	45	43	44	39	38	46	41	41	33
Trudno powiedzieć	23	22	17	19	18	16	19	18	20	16	17	15	16	17

Najwięcej nadziei z polityką gospodarczą obecnego rządu wiąże kadra kierownicza i inteligencja. W ciągu miesiąca w grupie tej nastąpił też największy przyrost liczby optymistów w tej sprawie (o 12 punktów procentowych). Podobny wzrost optymizmu związanego z polityką gospodarczą rządu obserwujemy wśród osób zadowolonych ze swojej sytuacji materialnej. Akceptacja polityki rządu w tej dziedzinie zwiększyła się także wśród osób z wykształceniem średnim (o 10 punktów) oraz mieszkańców największych miast (o 14 punktów). Wśród rolników w zasadzie pozostała bez zmian, natomiast niewielki jej spadek notujemy wśród prywatnych przedsiębiorców.

Poprawił się też, choć w stosunkowo niewielkim stopniu, stosunek do osoby premiera. Tradycyjnie był on lepszy niż stosunek do kierowanego przez niego rządu. Obecnie różnica ta zmalała.

Tabela 18

w procentach

Czy jest Pan(i) zadowolony(a), że na czele rządu stoi premier Włodzimierz Cimoszewicz?	Wskazania respondentów według terminów badań													
	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	
	'96								'97					
Tak	45	47	50	50	48	47	47	49	50	47	49	47	51	
Nie	30	29	27	29	30	29	33	27	26	29	33	34	28	
Trudno powiedzieć	25	24	23	22	22	24	20	23	24	24	18	19	21	

Aprobata premiera jest dość słabo związana z cechami położenia społecznego badanych. Nieco większą sympatią niż w innych grupach cieszy się on wśród prywatnych przedsiębiorców, emerytów i rencistów oraz kadry kierowniczej i inteligencji. Natomiast na zróżnicowanie stosunku do niego bardzo wyraźnie wpływają poglądy polityczne ankietowanych. Zadowolenie, że stoi on na czele rządu, wyrażają przede wszystkim ludzie o poglądach lewicowych, wśród nich też nastąpił największy wzrost sympatii w porównaniu z majem. Wśród osób o innej orientacji nie odnotowaliśmy większych zmian. Akceptacja osoby premiera w zależności od sympatii partyjnych kształtuje się następująco:

Tabela 19

w procentach

Elektoraty (N=691)	Czy jest Pan(i) zadowolony(a) z tego, że na czele rządu stoi Włodzimierz Cimoszewicz?								
	Tak			Nie			Trudno powiedzieć		
	IV '97	V '97	VI '97	IV '97	V '97	VI '97	IV '97	V '97	VI '97
AWS	20	16	20	72	74	65	8	9	15
KPEiR	68	60	60	23	28	21	9	12	19
PSL	63	63	68	15	24	21	22	13	10
ROP	31	34	22	60	60	65	9	6	13
SLD	94	87	94	3	7	4	3	6	2
UP	65	66	52	24	17	35	11	18	13
UW	45	44	55	49	41	35	7	15	10

W ciągu ostatniego miesiąca notowania premiera Cimoszewicza poprawiły się przede wszystkim wśród sympatyków opozycyjnej Unii Wolności, ale także wśród zwolenników partii rządzących i AWS. Wyraźnie gorsze są natomiast wśród potencjalnych wyborców ROP i Unii Pracy.

★

★

★

Ogólnej poprawie nastrojów w ostatnim okresie towarzyszy też wzrost poparcia dla rządu. Gabinet Włodzimierza Cimoszewicza cieszy się obecnie największą akceptacją w całej swej kadencji. Wyniki jego pracy są przez większość badanych oceniane pozytywnie, a z prowadzoną przez niego polityką połowa respondentów wiąże nadzieje na poprawę sytuacji gospodarczej kraju.

A N E K S

PODZIAŁ NA REGIONY W BADANIACH CBOS

1. Region północny:

09 woj. elbląskie
10 woj. gdańskie
17 woj. koszalińskie
26 woj. olsztyńskie
39 woj. słupskie
41 woj. szczecińskie

2. Region zachodni:

11 woj. gorzowskie
12 woj. jeleniogórskie
20 woj. legnickie
45 woj. wałbrzyskie
47 woj. wrocławskie
49 woj. zielonogórskie

3. Region środkowozachodni:

05 woj. bydgoskie
13 woj. kaliskie
16 woj. konińskie
21 woj. leszczyńskie
29 woj. piłskie
32 woj. poznańskie
44 woj. toruńskie
46 woj. wrocławskie

4. Region środkowy:

01 woj. warszawskie
07 woj. ciechanowskie
24 woj. łódzkie
30 woj. piotrkowskie
31 woj. płockie
34 woj. radomskie
37 woj. sieradzkie
38 woj. skierniewickie

5. Region wschodni:

02 woj. białkopodlaskie
03 woj. białostockie
06 woj. chełmskie
22 woj. lubelskie
23 woj. łomżyńskie
28 woj. ostrołęckie
36 woj. siedleckie
40 woj. suwalskie
48 woj. zamojskie

6. Region południowo-wschodni:

15 woj. kieleckie
18 woj. krakowskie
19 woj. krośnieńskie
25 woj. nowosądeckie
33 woj. przemyskie
35 woj. rzeszowskie
42 woj. tarnobrzeskie
43 woj. tarnowskie

7. Region południowo-zachodni:

04 woj. bielskie
08 woj. częstochowskie
14 woj. katowickie
27 woj. opolskie

Tabela 1. Czy, ogólnie rzecz biorąc, sytuacja w naszym kraju idzie w dobrym czy też w złym kierunku?

	(%)			
	W dobrym	W złym	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	52	28	20	1110
Płeć				
Meżczyźni	59	26	15	525
Kobiety	47	30	23	585
Wiek				
do 24 lat	56	30	14	154
25-34	59	24	16	197
35-44	46	35	20	255
45-54	55	27	18	188
55-64	54	25	22	125
65 lat i więcej	48	26	26	189
Miejsce zamieszkania				
Wieś	40	36	23	415
Miasto do 20 tys.	65	22	13	137
od 21 do 100 tys.	50	29	21	227
101-500 tys.	67	19	14	213
501 tys. i więcej mieszk.	58	24	18	116
Region				
Północny	57	26	17	133
Zachodni	52	32	16	125
Środkowozachodni	57	26	17	166
Środkowy	50	29	20	192
Wschodni	46	36	18	129
Południowo-wschodni	49	28	23	186
Południowo-zachodni	54	25	21	178
Wykształcenie				
Podstawowe	43	32	25	337
Zasadnicze zawodowe	51	29	19	336
Średnie	58	27	15	353
Wyższe	69	18	13	84
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	73	18	9	74
Prac.umysł.niż.szczębla	57	28	14	124
Pracownicy fiz.- umysł.	58	25	17	86
Robotnicy wykwalifikowani	54	25	21	114
Robotnicy niewykwalifik.	33	43	24	51
Rolnicy	33	49	17	59
Prywatni przedsiębiorcy	53	31	17	40
Bierni zawodowo				
Renciści	49	22	29	148
Emeryci	54	25	21	187
Uczniowie i studenci	61	27	12	72
Bezrobotni	41	40	19	101
Gospodynie domowe i inni	55	26	19	55
Pracujący poza rolnictwem				
Sfera budżetowa	62	22	16	141
Sektor państwowy	55	32	13	121
Sektor prywatny	54	27	20	237
Spółdzielczość	50	17	33	14
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 200 zł	35	40	25	204
201 - 325	43	34	23	213
326 - 449	60	22	18	195
450 - 599	60	26	14	139
Powyżej 599 zł	72	17	12	169
Ocena własnych war. mater.				
Złe	36	41	23	282
Średnie	52	27	21	558
Dobre	70	18	12	269
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	41	37	22	86
Raz w tygodniu	53	26	21	498
Kilka razy w miesiącu	38	34	28	170
Kilka razy w roku	58	28	15	247
W ogóle nie uczestniczy	71	22	8	108
Poglądy polityczne				
Lewica	69	21	10	276
Centrum	56	29	16	286
Prawica	47	37	16	302
Trudno powiedzieć	37	26	38	244

Tabela 2. Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną **sytuację polityczną** w Polsce. Czy jest ona: (%)

	dobra	ani dobra, ani zła	zła	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	20	42	22	16	1110
Płeć					
Mężczyźni	25	41	24	10	525
Kobiety	15	42	21	22	585
Wiek					
do 24 lat	19	55	17	9	154
25-34	21	45	21	14	197
35-44	17	48	24	12	255
45-54	25	32	22	21	188
55-64	18	39	29	14	125
65 lat i więcej	18	32	22	27	189
Miejsce zamieszkania					
Wieś	15	41	24	20	415
Miasto do 20 tys.	22	48	22	8	137
od 21 do 100 tys.	20	41	21	18	227
101-500 tys.	26	38	20	16	213
501 tys. i więcej mieszk.	19	45	25	10	116
Region					
Północny	14	46	24	15	133
Zachodni	23	38	19	20	125
Środkowo-zachodni	27	40	20	14	166
Środkowy	18	41	23	18	192
Wschodni	16	37	31	16	129
Południowo-wschodni	17	41	21	22	186
Południowo-zachodni	21	49	20	10	178
Wykształcenie					
Podstawowe	16	39	21	25	337
Zasadnicze zawodowe	19	43	19	18	336
Średnie	23	45	23	10	353
Wyższe	22	36	40	3	84
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	20	42	34	4	74
Prac. umysł. niż. szczebla	24	39	24	13	124
Pracownicy fiz.- umysł.	17	55	14	14	86
Robotnicy wykwalifikowani	21	36	30	13	114
Robotnicy niewykwalifik.	11	32	35	23	51
Rolnicy	16	45	16	22	59
Prywatni przedsiębiorcy	23	40	27	10	40
Bierni zawodowo					
Renciści	20	33	21	26	148
Emeryci	21	36	20	23	187
Uczniowie i studenci	23	66	8	3	72
Bezrobotni	18	43	25	14	101
Gospodynie domowe i inni	15	54	16	15	55
Pracujący poza rolnictwem					
Sfera budżetowa	24	42	20	15	141
Sektor państwowy	21	39	32	9	121
Sektor prywatny	18	44	24	14	237
Spółdzielczość	17	40	11	32	14
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 200 zł	15	41	22	23	204
201 - 325	18	44	23	15	213
326 - 449	23	41	20	15	195
450 - 599	18	42	25	15	139
Powyżej 599 zł	24	40	26	9	169
Ocena własnych war. mater.					
Złe	14	35	29	21	282
Średnie	19	46	19	16	558
Dobre	28	40	21	11	269
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	17	37	24	22	86
Raz w tygodniu	15	45	25	15	498
Kilka razy w miesiącu	16	46	19	19	170
Kilka razy w roku	26	41	20	14	247
W ogóle nie uczestniczy	34	29	21	15	108
Poglądy polityczne					
Lewica	37	41	14	7	276
Centrum	14	54	19	13	286
Prawica	17	37	37	9	302
Trudno powiedzieć	9	34	18	39	244

Tabela 3. Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną **sytuację gospodarczą** w Polsce. Czy jest ona: (%)

	dobra	ani dobra, ani zła	zła	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	23	40	29	8	1110
Płeć					
Mężczyźni	26	41	29	3	525
Kobiety	20	39	29	12	585
Wiek					
do 24 lat	23	42	27	8	154
25-34	28	39	26	6	197
35-44	24	42	27	6	255
45-54	21	38	35	6	188
55-64	23	39	30	8	125
65 lat i więcej	18	39	29	14	189
Miejsce zamieszkania					
Wieś	13	33	43	11	415
Miasto do 20 tys.	27	42	26	6	137
od 21 do 100 tys.	26	39	28	7	227
101-500 tys.	35	45	12	8	213
501 tys. i więcej mieszk.	28	52	15	5	116
Region					
Północny	27	40	25	8	133
Zachodni	30	38	27	5	125
Środkowo-zachodni	17	44	31	8	166
Środkowy	24	42	23	11	192
Wschodni	19	27	43	11	129
Południowo-wschodni	18	40	33	8	186
Południowo-zachodni	28	43	24	5	178
Wykształcenie					
Podstawowe	17	32	38	13	337
Zasadnicze zawodowe	20	41	32	8	336
Średnie	30	44	21	5	353
Wyższe	35	51	13	1	84
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	45	42	13	0	74
Prac. umysł. niż. szczebla	29	41	27	3	124
Pracownicy fiz.- umysł.	22	50	16	11	86
Robotnicy wykwalifikowani	26	42	29	3	114
Robotnicy niewykwalifik.	19	35	32	13	51
Rolnicy	1	27	63	9	59
Prywatni przedsiębiorcy	24	55	15	5	40
Bierni zawodowo					
Renciści	20	37	30	14	148
Emeryci	21	38	32	10	187
Uczniowie i studenci	32	52	8	8	72
Bezrobotni	16	33	43	8	101
Gospodynie domowe i inni	20	33	33	14	55
Pracujący poza rolnictwem					
Sfera budżetowa	38	38	20	4	141
Sektor państwowy	26	42	29	2	121
Sektor prywatny	23	49	23	6	237
Spółdzielczość	23	46	3	28	14
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 200 zł	14	31	42	13	204
201 - 325	24	36	31	9	213
326 - 449	24	46	25	5	195
450 - 599	21	50	22	7	139
Powyżej 599 zł	34	47	13	6	169
Ocena własnych war. mater.					
Złe	11	37	39	13	282
Średnie	22	42	29	8	558
Dobre	38	39	19	4	269
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	15	42	34	9	86
Raz w tygodniu	19	40	33	8	498
Kilka razy w miesiącu	20	43	26	10	170
Kilka razy w roku	29	39	26	6	247
W ogóle nie uczestniczy	40	34	17	9	108
Poglądy polityczne					
Lewica	35	41	21	3	276
Centrum	23	45	27	5	286
Prawica	21	44	31	5	302
Trudno powiedzieć	12	28	38	21	244

Tabela 4. Czy obecnie Panu(i) i Pana(i) rodzinie żyje się:

(%)

	dobrze	ani dobrze, ani źle	źle	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	28	55	17	0	1110
Płeć					
Mężczyźni	28	57	14	1	525
Kobiety	27	53	19	0	585
Wiek					
do 24 lat	49	45	5	1	154
25-34	33	53	13	1	197
35-44	28	59	12	0	255
45-54	17	55	27	1	188
55-64	13	66	21	0	125
65 lat i więcej	23	53	23	0	189
Miejsce zamieszkania					
Wieś	23	56	21	1	415
Miasto do 20 tys.	30	56	14	0	137
od 21 do 100 tys.	27	58	15	1	227
101-500 tys.	33	55	13	0	213
501 tys.i więcej mieszk.	31	50	18	0	116
Region					
Północny	20	62	16	1	133
Zachodni	30	54	16	0	125
Środkowozachodni	32	47	21	0	166
Środkowy	23	60	16	1	192
Wschodni	18	62	19	1	129
Południowo-wschodni	29	55	16	0	186
Południowo-zachodni	37	49	14	0	178
Wykształcenie					
Podstawowe	18	55	27	0	337
Zasadnicze zawodowe	23	61	16	1	336
Średnie	35	53	11	1	353
Wyższe	52	41	7	0	84
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier.,inteligencja	58	36	7	0	74
Prac.umysł.niż.szczebla	34	57	9	0	124
Pracownicy fiz.- umysł.	32	56	10	2	86
Robotnicy wykwalifikowani	28	57	14	1	114
Robotnicy niewykwalifik.	9	63	27	0	51
Rolnicy	14	61	25	0	59
Prywatni przedsiębiorcy	36	64	0	0	40
Bierni zawodowo					
Renciści	20	55	25	0	148
Emeryci	17	60	23	0	187
Uczniowie i studenci	57	41	1	0	72
Bezrobotni	15	51	32	2	101
Gospodynie domowe i inni	29	62	8	0	55
Pracujący poza rolnictwem					
Sfera budżetowa	30	55	15	0	141
Sektor państwowy	29	62	9	0	121
Sektor prywatny	36	53	10	1	237
Spółdzielczość	22	61	18	0	14
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 200 zł	12	57	31	1	204
201 - 325	20	59	20	0	213
326 - 449	22	57	21	0	195
450 - 599	33	59	8	1	139
Powyżej 599 zł	45	48	7	0	169
Ocena własnych war. mater.					
Źle	6	43	51	0	282
Średnie	18	75	6	1	558
Dobre	71	27	2	0	269
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	23	59	18	0	86
Raz w tygodniu	26	57	17	0	498
Kilka razy w miesiącu	24	57	18	1	170
Kilka razy w roku	30	54	16	0	247
W ogóle nie uczestniczy	37	47	14	2	108
Poglądy polityczne					
Lewica	33	54	12	1	276
Centrum	26	60	14	0	286
Prawica	27	55	18	1	302
Trudno powiedzieć	24	51	25	0	244

Tabela 5. Jak Pan(i) sądzi, czy w ciągu najbliższego roku sytuacja w Polsce:

(%)

	poprawi się	nie zmieni się	pogorszy się	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	28	51	9	12	1110
Płeć					
Mężczyźni	30	48	13	9	525
Kobiety	25	54	6	16	585
Wiek					
do 24 lat	26	59	8	7	154
25-34	29	56	9	6	197
35-44	19	61	9	11	255
45-54	26	50	14	10	188
55-64	32	46	6	16	125
65 lat i więcej	36	31	7	26	189
Miejsce zamieszkania					
Wieś	22	52	9	17	415
Miasto do 20 tys.	29	55	9	7	137
od 21 do 100 tys.	31	43	14	12	227
101-500 tys.	27	58	6	9	213
501 tys.i więcej mieszk.	38	44	6	12	116
Region					
Północny	29	52	7	12	133
Zachodni	24	56	13	7	125
Środkowozachodni	25	50	9	15	166
Środkowy	30	43	9	18	192
Wschodni	24	48	8	20	129
Południowo-wschodni	19	62	10	10	186
Południowo-zachodni	39	46	9	6	178
Wykształcenie					
Podstawowe	28	42	8	22	337
Zasadnicze zawodowe	24	53	12	10	336
Średnie	28	58	7	7	353
Wyższe	34	49	10	7	84
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	36	46	12	6	74
Prac.umysł.niż.szczebla	25	60	6	8	124
Pracownicy fiz.- umysł.	22	51	13	14	86
Robotnicy wykwalifikowani	18	61	13	8	114
Robotnicy niewykwalifik.	23	51	14	11	51
Rolnicy	27	41	11	20	59
Prywatni przedsiębiorcy	25	54	14	8	40
Bierni zawodowo					
Renciści	31	37	8	24	148
Emeryci	35	41	7	17	187
Uczniowie i studenci	31	62	2	5	72
Bezrobotni	22	61	10	7	101
Gospodynie domowe i inni	28	61	3	8	55
Pracujący poza rolnictwem					
Sfera budżetowa	32	50	7	10	141
Sektor państwowy	25	53	17	5	121
Sektor prywatny	21	55	12	12	237
Spółdzielczość	14	82	0	3	14
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 200 zł	20	52	15	12	204
201 - 325	22	57	10	11	213
326 - 449	29	52	9	11	195
450 - 599	30	49	6	15	139
Powyżej 599 zł	37	49	7	7	169
Ocena własnych war. mater.					
Złe	20	51	14	14	282
Średnie	26	52	8	14	558
Dobre	37	49	5	8	269
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	20	52	11	17	86
Raz w tygodniu	26	54	8	12	498
Kilka razy w miesiącu	22	56	5	17	170
Kilka razy w roku	34	45	11	11	247
W ogóle nie uczestniczy	33	44	15	8	108
Poglądy polityczne					
Lewica	39	44	9	7	276
Centrum	23	60	7	10	286
Prawica	27	54	11	8	302
Trudno powiedzieć	21	45	8	26	244

Tabela 6. Jak Pan(i) sądzi, czy za rok Panu(i) i Pana(i) rodzinie będzie się żyło:
(%)

	lepiej niż obecnie	tak samo jak obecnie	gorzej niż obecnie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	22	48	14	15	1110
Płeć					
Mężczyźni	24	47	13	15	525
Kobiety	21	49	14	16	585
Wiek					
do 24 lat	30	52	4	13	154
25-34	29	48	11	13	197
35-44	25	50	15	9	255
45-54	19	46	18	17	188
55-64	17	52	19	12	125
65 lat i więcej	13	43	16	28	189
Miejsce zamieszkania					
Wieś	20	46	12	22	415
Miasto do 20 tys.	24	54	14	7	137
od 21 do 100 tys.	16	49	21	14	227
101-500 tys.	31	46	11	13	213
501 tys.i więcej mieszk.	28	52	12	9	116
Region					
Północny	25	51	11	13	133
Zachodni	20	54	16	10	125
Środkowozachodni	22	41	15	22	166
Środkowy	19	48	18	15	192
Wschodni	23	45	17	15	129
Południowo-wschodni	20	54	10	16	186
Południowo-zachodni	28	47	11	14	178
Wykształcenie					
Podstawowe	17	43	15	24	337
Zasadnicze zawodowe	24	49	11	16	336
Średnie	25	50	17	9	353
Wyższe	28	59	8	6	84
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	28	57	7	8	74
Prac.umysł.niż.szczebla	24	49	20	8	124
Pracownicy fiz.- umysł.	34	41	14	10	86
Robotnicy wykwalifikowani	22	54	12	13	114
Robotnicy niewykwalifik.	19	46	18	16	51
Rolnicy	26	39	10	25	59
Prywatni przedsiębiorcy	34	42	10	14	40
Bierni zawodowo					
Renciści	16	44	14	26	148
Emeryci	12	53	16	19	187
Uczniowie i studenci	26	59	3	12	72
Bezrobotni	23	48	13	16	101
Gospodynie domowe i inni	32	36	22	10	55
Pracujący poza rolnictwem					
Sfera budżetowa	25	41	20	14	141
Sektor państwowy	25	55	14	6	121
Sektor prywatny	26	50	10	13	237
Spółdzielczość	18	66	16	0	14
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 200 zł	21	43	20	16	204
201 - 325 zł	21	48	17	15	213
326 - 449 zł	24	46	15	15	195
450 - 599 zł	21	54	10	14	139
Powyżej 599 zł	28	55	10	6	169
Ocena własnych war. mater.					
Złe	16	41	25	18	282
Średnie	22	49	12	17	558
Dobre	31	54	5	10	269
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	16	51	17	17	86
Raz w tygodniu	21	48	16	15	498
Kilka razy w miesiącu	26	45	12	18	170
Kilka razy w roku	26	47	12	14	247
W ogóle nie uczestniczy	18	56	9	16	108
Poglądy polityczne					
Lewica	28	52	11	9	276
Centrum	24	52	13	11	286
Prawica	21	49	15	15	302
Trudno powiedzieć	15	40	15	29	244

Tabela 7. Stosunek do rządu

(%)

	Zwolennicy	Przeciwnicy	Obojętni	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	48	20	28	4	1110
Płeć					
Mężczyźni	50	23	26	2	525
Kobiety	45	18	31	6	585
Wiek					
do 24 lat	40	19	35	5	154
25-34	50	21	26	3	197
35-44	46	26	24	4	255
45-54	54	17	26	3	188
55-64	54	17	26	3	125
65 lat i więcej	40	17	36	6	189
Miejsce zamieszkania					
Wieś	39	19	33	8	415
Miasto do 20 tys.	55	20	24	1	137
od 21 do 100 tys.	47	23	29	2	227
101-500 tys.	58	16	24	2	213
501 tys. i więcej mieszk.	45	27	26	2	116
Region					
Północny	55	20	21	5	133
Zachodni	53	19	25	3	125
Środkowozachodni	57	15	23	6	166
Środkowy	43	23	30	4	192
Wschodni	39	21	36	4	129
Południowo-wschodni	41	21	34	4	186
Południowo-zachodni	47	22	28	2	178
Wykształcenie					
Podstawowe	40	13	39	8	337
Zasadnicze zawodowe	47	20	29	4	336
Średnie	54	23	22	2	353
Wyższe	50	35	15	0	84
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	56	25	18	0	74
Prac. umysł. niż. szczebla	52	23	23	2	124
Pracownicy fiz.- umysł.	53	28	18	2	86
Robotnicy wykwalifikowani	48	23	26	2	114
Robotnicy niewykwalifik.	45	19	33	2	51
Rolnicy	34	9	44	13	59
Prywatni przedsiębiorcy	48	23	26	3	40
Bierni zawodowo					
Renciści	49	14	29	7	148
Emeryci	47	15	34	4	187
Uczniowie i studenci	36	30	34	0	72
Bezrobotni	46	20	29	4	101
Gospodynie domowe i inni	42	21	31	6	55
Pracujący poza rolnictwem					
Sfera budżetowa	56	20	22	2	141
Sektor państwowy	52	24	23	0	121
Sektor prywatny	48	25	24	3	237
Spółdzielczość	53	21	26	0	14
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 200 zł	39	22	33	7	204
201 - 325	45	19	32	4	213
326 - 449	53	15	30	3	195
450 - 599	57	20	22	1	139
Powyżej 599 zł	53	26	19	2	169
Ocena własnych war. mater.					
Złe	41	25	29	5	282
Średnie	46	18	32	4	558
Dobre	57	19	22	2	269
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	28	34	33	5	86
Raz w tygodniu	40	25	30	5	498
Kilka razy w miesiącu	50	17	27	6	170
Kilka razy w roku	60	13	26	2	247
W ogóle nie uczestniczy	64	9	26	1	108
Poglądy polityczne					
Lewica	79	7	12	2	276
Centrum	55	12	31	2	286
Prawica	28	46	23	2	302
Trudno powiedzieć	25	12	51	11	244

Tabela 8. Jak by Pan(i) ocenił(a) wyniki działalności rządu premiera Włodzimierza Cimoszewicza od czasu objęcia przezeń władzy?

	(%)			
	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	54	26	21	1110
Płeć				
Mężczyźni	58	28	14	525
Kobiety	50	23	26	585
Wiek				
do 24 lat	51	25	25	154
25-34	57	25	18	197
35-44	50	30	19	255
45-54	57	26	18	188
55-64	62	20	18	125
65 lat i więcej	49	24	27	189
Miejsce zamieszkania				
Wieś	47	29	24	415
Miasto do 20 tys.	67	20	13	137
od 21 do 100 tys.	51	31	18	227
101-500 tys.	60	18	21	213
501 tys. i więcej mieszk.	54	23	23	116
Region				
Północny	58	20	23	133
Zachodni	63	22	16	125
Środkowozachodni	57	22	20	166
Środkowy	53	23	23	192
Wschodni	48	28	24	129
Południowo-wschodni	48	29	24	186
Południowo-zachodni	53	33	14	178
Wykształcenie				
Podstawowe	52	21	26	337
Zasadnicze zawodowe	53	29	18	336
Średnie	56	25	19	353
Wyższe	53	32	15	84
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	61	23	16	74
Prac.umysł.niż.szczebła	54	31	15	124
Pracownicy fiz.- umysł.	55	25	20	86
Robotnicy wykwalifikowani	52	36	12	114
Robotnicy niewykwalifik.	51	21	28	51
Rolnicy	41	34	25	59
Prywatni przedsiębiorcy	60	22	18	40
Bierni zawodowo				
Renciści	64	13	23	148
Emeryci	54	25	21	187
Uczniowie i studenci	47	25	28	72
Bezrobotni	50	28	22	101
Gospodynie domowe i inni	43	28	29	55
Pracujący poza rolnictwem				
Sfera budżetowa	58	23	19	141
Sektor państwowy	55	34	10	121
Sektor prywatny	57	25	18	237
Spółdzielczość	56	13	31	14
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 200 zł	47	29	23	204
201 - 325	54	26	20	213
326 - 449	60	25	16	195
450 - 599	58	23	19	139
Powyżej 599 zł	61	25	14	169
Ocena własnych war. mater.				
Źle	48	33	19	282
Średnie	53	25	22	558
Dobre	63	19	18	269
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	32	27	40	86
Raz w tygodniu	50	30	20	498
Kilka razy w miesiącu	49	25	25	170
Kilka razy w roku	68	19	13	247
W ogóle nie uczestniczy	63	16	20	108
Poglądy polityczne				
Lewica	86	10	4	276
Centrum	60	21	18	286
Prawica	34	48	18	302
Trudno powiedzieć	34	21	46	244

Tabela 9. Czy, Pana(i) zdaniem, polityka obecnego rządu stwarza szansę poprawy sytuacji gospodarczej?

	(%)				
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć		Liczba osób
Ogółem	50	33	17		1110
Płeć					
Meżczyźni	54	34	12		525
Kobiety	47	31	22		584
Wiek					
do 24 lat	57	29	13		154
25-34	56	31	13		197
35-44	48	40	13		255
45-54	50	33	17		188
55-64	47	31	22		125
65 lat i więcej	44	29	27		189
Miejsce zamieszkania					
Wieś	41	35	24		415
Miasto do 20 tys.	60	30	10		137
od 21 do 100 tys.	50	35	16		227
101-500 tys.	61	26	12		213
501 tys. i więcej mieszk.	50	36	14		116
Region					
Północny	56	27	17		133
Zachodni	54	31	15		125
Środkowozachodni	60	25	15		166
Środkowy	47	34	19		192
Wschodni	40	43	17		129
Południowo-wschodni	40	37	23		185
Południowo-zachodni	55	32	13		178
Wykształcenie					
Podstawowe	43	28	28		336
Zasadnicze zawodowe	49	34	16		336
Średnie	56	34	11		353
Wyższe	57	38	5		84
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	64	32	4		74
Prac. umysł. niż. szczebla	48	36	17		124
Pracownicy fiz. - umysł.	59	31	9		86
Robotnicy wykwalifikowani	46	39	14		114
Robotnicy niewykwalifik.	45	35	21		51
Rolnicy	38	40	22		59
Prywatni przedsiębiorcy	50	41	9		40
Bierni zawodowo					
Renciści	52	23	25		147
Emeryci	49	31	20		187
Uczniowie i studenci	58	32	10		72
Bezrobotni	45	32	22		101
Gospodynie domowe i inni	46	32	22		55
Pracujący poza rolnictwem					
Sfera budżetowa	52	30	18		141
Sektor państwowy	50	43	7		121
Sektor prywatny	55	33	12		237
Spółdzielczość	58	13	29		14
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 200 zł	38	37	25		204
201 - 325	48	37	16		213
326 - 449	57	30	12		195
450 - 599	54	29	17		139
Powyżej 599 zł	58	32	11		168
Ocena własnych war. mater.					
Złe	40	41	19		282
Średnie	49	32	19		558
Dobre	64	26	11		269
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	28	45	27		86
Raz w tygodniu	44	39	17		498
Kilka razy w miesiącu	55	25	20		170
Kilka razy w roku	59	26	14		247
W ogóle nie uczestniczy	69	21	10		108
Poglądy polityczne					
Lewica	79	14	7		276
Centrum	58	29	13		286
Prawica	28	59	13		302
Trudno powiedzieć	35	25	40		243

Tabela 10. Czy jest Pan(i) zadowolony(a) z tego, że na czele rządu stoi Włodzimierz Cimoszewicz?

(%)

	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	51	28	21	1109
Płeć				
Mężczyźni	53	31	16	525
Kobiety	49	26	25	584
Wiek				
do 24 lat	48	33	19	154
25-34	49	30	21	197
35-44	49	32	19	255
45-54	55	26	18	188
55-64	57	22	21	125
65 lat i więcej	48	24	28	189
Miejsce zamieszkania				
Wieś	47	27	25	414
Miasto do 20 tys.	59	24	16	137
od 21 do 100 tys.	49	32	19	227
101-500 tys.	56	26	17	212
501 tys. i więcej mieszk.	47	34	18	116
Region				
Północny	53	26	21	133
Zachodni	62	18	20	125
Środkowo-zachodni	56	27	17	166
Środkowy	49	31	20	192
Wschodni	47	31	22	128
Południowo-wschodni	46	28	26	185
Południowo-zachodni	46	34	20	178
Wykształcenie				
Podstawowe	50	20	30	337
Zasadnicze zawodowe	50	32	18	336
Średnie	53	31	16	352
Wyższe	47	39	13	84
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	55	28	17	74
Prac. umysł. niż. szczebla	52	34	14	123
Pracownicy fiz. - umysł.	52	27	21	86
Robotnicy wykwalifikowani	44	36	20	114
Robotnicy niewykwalifik.	48	32	19	51
Rolnicy	48	27	25	59
Prywatni przedsiębiorcy	56	27	17	40
Bierni zawodowo				
Renciści	56	14	30	148
Emeryci	54	24	22	187
Uczniowie i studenci	50	39	12	72
Bezrobotni	48	30	22	100
Gospodynie domowe i inni	39	38	23	55
Pracujący poza rolnictwem				
Sfera budżetowa	53	28	19	141
Sektor państwowy	52	35	13	121
Sektor prywatny	51	31	18	237
Spółdzielczość	50	17	34	13
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 200 zł	46	29	24	203
201 - 325	50	30	20	213
326 - 449	55	26	19	195
450 - 599	53	29	18	139
Powyżej 599 zł	57	30	13	169
Ocena własnych war. mater.				
Złe	44	36	20	282
Średnie	51	26	23	558
Dobre	57	26	17	269
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	28	39	34	86
Raz w tygodniu	48	32	20	498
Kilka razy w miesiącu	51	26	24	170
Kilka razy w roku	62	21	17	247
W ogóle nie uczestniczy	56	22	21	108
Poglądy polityczne				
Lewica	84	11	6	276
Centrum	57	23	20	286
Prawica	28	56	16	302
Trudno powiedzieć	34	20	45	242